

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.**

**Přírodní památka
Zkamenělý zámek**

1 Název zvláště chráněného území:

Zkamenělý zámek

2 Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

přírodní památka – dále jen „PP“ (ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen „zákon“)

3 Předměty ochrany a jejich popis:

3.1 Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Geomorfologicky význačný rulový skalní útvar typu vrcholové skalní hradby s ekosystémy skal a drolin a přilehlými lesními ekosystémy bučin.

3.2 Popis předmětů ochrany

A. ekosystémy

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	10	<p>Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin na lokalitě odpovídá svazu <i>Asplenion septentrionalis</i>, avšak v druhově ochuzenější podobě. V zastíněných vlhčích partiích přechází v brusnicovou vegetaci skal a drolin svazu <i>Genisto pilosae-Vaccinion</i>.</p> <p>Z cévnatých rostlin jsou zastoupeny převážně některé kapradňorosty, zejména kapraď rozložená (<i>D. dilatata</i>) nebo k. osténkatá (<i>D. carthusiana</i>), ojediněle se vyskytuje osladič obecný (<i>Polypodium vulgare</i>). Doprovázeny jsou běžnějšími druhy acidofytů jako je metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>) nebo šfavel kyselý (<i>Oxalis acetosella</i>), hojná je brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>).</p> <p>Velké pokryvnosti dosahují také mechorosty rostoucí přímo jak na povrchu skal a balvanů, tak v místech akumulace humusu. Běžně se vyskytuje rokyt cypřišový (<i>Hypnum cupressiforme</i>), dvouhrotec chvostnatý (<i>Dicranum scoparium</i>), ploník chluponosný (<i>Polytrichum piliferum</i>), psízubec mnohoplodý (<i>Cynodontium polycarpon</i>), paprutka nicí (<i>Pohlia nutans</i>), z charakteristických druhů nechybí širožebrec dlouholistý (<i>Paraleucobryum longifolium</i>), těhovec bezžebří (<i>Hedwigia ciliata</i>), děrkavka Hartmanova (<i>Grimmia hartmanii</i>) či lesklec příjemný (<i>Plagiothecium laetum</i>). Zajímavý je výskyt horského druhu pruhovky vroubkované (<i>Rhabdoweisia crenulata</i>).</p> <p>Skály a sutě jsou rovněž porostlé některými druhy lišejníků.</p>

Ekosystém	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
L5.4 Acidofilní bučiny	24	<p>Lesní porosty mají nejblíže k vegetaci acidofilních bučin svazu <i>Luzulo-Fagion</i>, jsou však hospodářsky pozměněné, převládá smrk ztepilý (<i>Picea abies</i>), v okolí skal je přimíšen buk lesní (<i>Fagus sylvatica</i>), vtroušena bříza bělokorá (<i>Betula pendula</i>), javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a jeřáb ptačí (<i>Sorbus aucuparia</i>).</p> <p>Bylinné patro je druhově chudé a místy chybí i úplně. Rostou zde běžnější acidofilní a acidotolerantní druhy, zejména brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>), šťavel kyselý (<i>Oxalis acetosella</i>), metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>), pstroček dvoulistý (<i>Maianthemum bifolium</i>), třtina chloupkatá (<i>Calamagrostis villosa</i>), t. rákosovitá (<i>C. arundinacea</i>), kapraď rozložená (<i>Dryopteris dilatata</i>) a k. osténkatá (<i>Dryopteris carthusiana</i>).</p>

B. útvary neživé přírody

Útvar	Geologická charakteristika	Popis útvaru
skalní útvary	hrubozrnné dvojslídne ortoruly svrateckého krystalinika	Na území se nachází několik skalních útvarů, z nichž největší jsou Zkamenělý zámek, tvořený podkovovitě uspořádanými skalními bloky ohraničujícími průchodem otevřený vnitřní prostor o rozměrech 40 x 16 m s úpatními balvanovými sutěmi, a Pivovar, izolovaný skalní útvar přibližně 100 m JZ směrem o délce 31 a výšce 15 m.

4 Cíl ochrany:

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	zachování ekosystému na částečně exponovaných skalních útvarech a sutích
L5.4 Acidofilní bučiny	acidofilní bučiny přírodě blízké struktury s dostatečným podílem mrtvé dřevní hmoty

B. útvary neživé přírody

útvar	cíl ochrany
skalní útvary	zachování částečně exponovaných skalních útvarů

5 Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6 Návrh bližších ochranných podmínek přírodní památky:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené přírodní památky bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) Přikrmovat a vnadit zvěř a zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů,
- b) provádět těžební a výchovné práce v lesních porostech v období od 1. 1. do 30. 6., s výjimkou těžeb nahodilých,
- c) provádět značení horolezeckých terénů nebo umisťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků,
- d) upravovat povrch pozemních komunikací,
- e) provádět průzkumy živé i neživé přírody spojené s odebráním vzorků, sběrem materiálu nebo odchvy živočichů, pokud nejsou prováděné nebo zadávané příslušným orgánem ochrany přírody,
- f) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce.

7 Vymezení ochranného pásma:

Vyhlášení ochranného pásma není navrhováno. K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 dostačující ochranné pásmo ze zákona, tzn. ochranné pásmo bude tvořit 50 m široký pás od hranice přírodní památky.

8 Územně správní zařazení území:

- kraj: Vysočina
- okres: Žďár nad Sázavou
- obec s rozšířenou působností: Žďár nad Sázavou
- obec s pověřeným obecním úřadem: Žďár nad Sázavou
- obec: Svratka
- katastrální území: Česká Cikánka

9 Parcelní vymezení pozemků dotčených záměrem na vyhlášení přírodní památky a jejího ochranného pásma:

9.1 Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 761532 Česká Cikánka

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
237/8	lesní pozemek		30 618	30 618
Celkem				30 618

9.2 Ochranné pásmo přírodní památky:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Katastrální území: 761532 Česká Cikánka

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
237/10	lesní pozemek		1 576 056

10 Předpokládaná výměra zvláště chráněného území a jejího ochranného pásma:

- Přírodní památka: 3,061 8 ha
- Ochranné pásmo: 4,750 2 ha*

* výměra ochranného pásma byla stanovena v GIS

11 Odůvodnění záměru:

11.1 Historie ochrany území:

Po zřízení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy byla ochrana území realizována jeho vyhlášením v kategorii chráněný přírodní výtvar Vyhláškou ONV Žďár nad Sázavou ze dne 2. 6. 1977, které bylo dále upraveno vyhláškou ONV Žďár nad Sázavou ze dne 16. 4. 1987. Podle § 90 odst. 8 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny bylo území převedeno do kategorie přírodní památka a nařízením Správy CHKO Žďárské vrchy č. j. 493/04 byla provedena novela vyhlášky s úpravou bližších ochranných podmínek přírodní památky. Podle plánů péče zpracovaných Správou CHKO Žďárské vrchy bylo usměrňováno lesnické obhospodařování lesního porostu v území

11.2 Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP:

Území je nově vyhlášováno podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny za účelem úpravy bližších ochranných podmínek a předmětů ochrany skalních MZCHÚ a sjednocení podoby vyhlášovacích předpisů. Bližší ochranné podmínky jsou definovány s ohledem na zefektivnění péče o předměty ochrany.

11.3 K názvu zvláště chráněného území

Zůstává zachován stávající název památky odvozený od historického a běžně užívaného názvu nejvýraznějšího skalního útvaru na jejím území.

11.4 Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Předmětem ochrany je přírodní útvar menší rozlohy a navazující ekosystémy, které jsou ale významnou měrou ovlivněny činností člověka. Z těchto důvodů se území zařazuje do kategorie přírodní památka. Stávající kategorie ochrany na lokalitě tak bude zachována.

11.5 K předmětům ochrany:

Předměty ochrany jsou vymezeny tak, aby obsáhly přírodní hodnoty území nově navržené přírodní památky v celém jejím rozsahu.

11.6 K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány s ohledem na zachování či zlepšení stavu přírodního prostředí lokality.

11.7 K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní památky jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami přírodní památky nebo chráněné krajinné oblasti a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8 K jednotlivým bližším ochranným podmínkám na území přírodní památky:

ad a) *přikrmovat a vnadit zvěř a zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů*

Lokální zvýšení koncentrace zvěře v důsledku zřizování mysliveckých zařízení sloužících k přikrmování a vnadění zvěře může mít za následek výrazné změny přírodních podmínek. Dochází mimo jiné k poškozování vegetace (okus, ohryz, loupání, sešlap) a eutrofizaci. Ke zvyšování obsahu dusíku a fosforu v půdě či rozšiřování plevelů a nepůvodních druhů rostlin pak dochází samotným vnaděním či přikrmováním.

ad b) *provádět těžební a výchovné zásahy na lesních pozemcích v období od 1. 1. do 30. 6. s výjimkou těžeb nahodilých*

Přírodní památka je hnízdištěm řady druhů ptáků, včetně druhů zvláště chráněných či ohrožených. Těžební a výchovné zásahy, které nejsou legislativně nijak časově omezeny, jsou významnou rušivou činností a hnízdní možnosti některých druhů ptactva limituje, proto je vhodné je provádět mimo stanovenou dobu. V případě těžeb nahodilých se přihlíží k zájmu ochrany přírody na zachování lesního prostředí, k čemuž může přispět včasné vyhledání a zpracování aktivní kůrovcové hmoty, a k potřebě zajistit bezpečnost pro návštěvnickou veřejnost.

ad c) *provádět značení horolezeckých terénů nebo umisťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků*

Tyto činnosti vedou k poškozování a nežádoucím změnám povrchu skal a skalní vegetace.

ad d) *upravovat povrch pozemních komunikací*

Pohyb těžké techniky nebo úpravy provedené v nevhodnou dobu či nevhodnou technologií můžou způsobit nevratné změny přírodních podmínek nebo poškození populací druhů, které se na území přírodní památky vyskytují.

ad e) *provádět průzkumy živé i neživé přírody spojené s odebráním vzorků, sběrem materiálu nebo odchvy živočichů, pokud nejsou prováděné nebo zadávané příslušným orgánem ochrany přírody,*

Průzkumné práce ve zvláště chráněném území, zejména ty invazivní, je nutné koordinovat tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany. Výsledky mají být poskytnuté orgánu ochrany přírody, který vede přehled veškerých vědeckých poznatků týkajících se zvláště chráněného území.

ad f) *pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce*

Lokality výskytu některých společenstev tvořících předmět ochrany přírodní památky mohou intenzivním pohybem osob při hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akci vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

11.9 K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice přírodní památky respektuje hranice parcel, oproti předchozímu vyhlášení se nemění.

11.10 K vymezení hranic ochranného pásma zvláště chráněného území

Ochranné pásmo se nevyhlašuje, k zajištění zabezpečení území před rušivými vlivy z okolí je dostatečné padesátimetrové ochranné pásmo dle ustanovení § 37 písm. 1 zákona.

Přílohy:

- Orientační mapa PP Zkamenělý zámek
- Zákres hranice PP Zkamenělý zámek